

Az igazság a gyülekezetéről

Lekció: ApCsel 18.1-18/Textus: 1Kor. 1.1-9

2016. február 14.

A következő hetekben az első korinthusi levelet fogjuk tanulmányozni istentiszteleteinken hétről hétre (kivéve jövő hét). Miért? – kérdezhetitek. Mitől függ, hogy éppen melyik bibliai könyvet próbáljuk mélyebben megragadni gyülekezetünk életének egy-egy időszakában? Pál apostol a korinthusi gyülekezethez írott levele azért foglalkoztat, mert *egy tipikus nagyvárosi gyülekezetnek* írja az apostol buzdításait, tanításait és intelmeit. A gyülekezet élete ezer szállal kötődik a város életéhez, a város meghatározza a gyülekezet tagjait, miközben a gyülekezetnek a városban kell betöltenie Istentől kapott küldetését. Korinthus a Római Birodalom egy jelentős nagyvárosa volt az apostol idejében. Körülbelül negyedmillió lakosa lehetett, akik mindenféle népekből valók, mindenféle vallásokat követők. A levél kibontása során részletesebben is bemutatjuk a várost, ahol Jézus követői elhívást kaptak és megélték hitüket, most csak Korinthus messze földön híres erkölcsi szabadosságát szeretném hangsúlyozni. A korabeli görög nyelvben a "korinthusi módon élni" kifejezés az erkölcstelen élet szinonimája volt. Ebből tértek meg tehát azok, akik hittek az apostol által hirdetett Jézus Krisztusnak.

Pál Korinthusba (vö. ApCsel. 18.1-18) erőtlenség, félelem és rettegés között érkezett (1Kor. 2.3). E mögött ott állnak a nagyváros hírhedt erkölcstelensége, Pál athéni tapasztalatai, valamint az ezen a missziói útján korábban elszenvedett üldözések az evangélium hirdetése miatt (ApCsel 16-17). Amint az ApCsel 18.9-10 leírja, Isten nagyon személyesen állt az apostol mellé, vigasztalva őt és ígérettel megajándékozva gyermekét. Az apostol másfél évet töltött Korinthusban (a második leghosszabb idő, amit egy gyülekezettel tölt), majd miután tovább állt, intenzív levelezést folytatott velük. Több levél is született (előttünk az 1Kor és a 2Kor van, de ezek is tartalmazhatnak több levelet), amelyek között megtaláljuk az apostol legszenvedélyesebb, legszemélyesebb levelét (2Kor, különösen a 9-13 fejezetek). Mindez világosan mutatja milyen mély szeretet fűzte Pált a gyülekezethez, amely súlyos nyomorúságokkal néz szembe, mind tanbelileg, mind erkölcsileg.

A levél számos olyan gyakorlati, etikai kérdést vet fel a *gyülekezet életének összefüggésében*, amelyek háttérben a korabeli, kulturálisan sokszínű nagyváros áll. Ezeket a kérdéseket az apostol *pásztori szempontból* tárgyalja. Igen releváns ma, hiszen a kérdései a mi kérdéseink is egy nem keresztény (pogány) városi kultúrában. Hogyan viszonyulunk a kultúra bálványimádó aspektusaihoz; mit kezdünk a gyülekezeti szakadásokkal; hogyan élünk az úrvacsorával és hogyan élünk a lelki ajándékokkal; milyen legyen a keresztény gyülekezet hozzáállása olyan kérdésekhez, mint szex, házasság, cölibátus, erények, stb. Ezért esett a választásom az első korinthusi levélre.

A mai szakasz a levél bevezető része. Aki ismeri Pál leveleit, nem lepődik meg különösebben: köszöntés, hálaadás a gyülekezetért, klasszikus levélformulák. Amennyiben azonban valaki ismeri a levél egészét, kényelmetlenség érzése lehet. Az apostol hálát ad a gyülekezetért Istennek, és számos kifejezéssel írja le a korinthusiakat (megszenteltek, elhívott szentek, mint akik meggazdagodtak mindenben, akikben megerősödött a Krisztusról szóló bizonyágtétel, akiknek nincs hiányuk semmiféle kegyelmi ajándékban). Az "Isten gyülekezetének" nevezi őket, teljes egyértelműséggel (v.2). Ehhez képest már a következő versek viszályokról és széthúzásról beszélnek, majd pereskedés, paráznaság, felfuvalkodottság, istentiszteleti rendetlenség, az úrvacsorával való helytelen élés, a feltámadásra nézve téves tanítás lesznek napirenden. Hogyan lehetséges ez? **Vajon miért ezzel kezd Pál a levelét?** Talán retorikai oka van, azaz ha először valami pozitívet mond, utána elfogadják tőle a nehezebb szavakat? Egy levél kezdő sorainak meghatározó jelentősége van, hiszen "amilyen az adjon Isten, olyan a fogadj Isten." Mégis, Pál nemcsak a felszínen fecseg, hogy megnyerje a hallgatóságát, hanem *igazságot mond* a korinthusi gyülekezetéről. Teológiai és pásztori szempontok vezérlik elsősorban. Tudja, hogy csak az evangélium igazsága lehet az alapja annak, hogy a gyülekezet a helyére találjon, kikerüljön a nyomorúságaiból és Istennek kedves életet éljen. Sőt, ennél tovább is mehetünk: a korinthusiaknak tudniuk kell, hogy valójában kik ők, mint Isten népe. És nekünk, gazdagréti gyülekezetnek is tudnunk kell, hallanunk kell újra és újra, hogy kik vagyunk. Ez minden további kérdés alapja. Három pontban foglalom össze, hogy mit mond ez a szakasz a gyülekezetéről.

1. Istenéi vagyunk - és nem a magunkéi
2. Szentek vagyunk - de nem büntelenek
3. Gazdagok vagyunk - de nem teljesekek

1. Istenéi vagyunk - és nem a magunkéi

Pál levelét "*az Isten gyülekezetének*" címzi, "*amely Korinthusban van.*" Ezzel együtt hangsúlyozza, hogy ők elhívottak (v. 2, v. 9), amely szintén Isten elsődlegességét emeli ki a gyülekezet születésében, létében. Tehát azáltal - és egyedül azáltal! - jön létre a gyülekezet, hogy Isten elhívott egyeseket Jézus Krisztusban. Emberi közösséget lehet emberi meggondolásból alakítani (és ez rendben is van), de gyülekezetet nem. Ezért a korinthusi gyülekezet nem a korinthusiaké, hiszen nem ők hívták el magukat, hanem Isten gyülekezete, amely Korinthusban van.

Ezen a ponton emlékezzünk arra, hogy nem szisztematikus teológiai előadást olvasunk arról, hogy mi a gyülekezet, illetve az egyház, hanem egy levelet olvasunk. A levél mindig egy konkrét helyzetben születik, konkrét kérdésekre reagál. Pál sem véletlenül hangsúlyozza, hogy ők *Istenéi*. Tudniillik, úgy tűnik a levél olvasása során, mintha a korinthusiak túl nagy jelentőséget tulajdonítanak maguknak. El vannak telve a saját lelki élményeikkel, mindennél többre tartják azt, amit ők élnek át, és azt, amit ők tesznek. Pál újra és újra önelégültségükkel, büszkeségükkel és felfuvalkodottságukkal szembesíti őket (4.18-18, 5.2, 8.1 stb.) Ezek tényleg azt hiszik, hogy a gyülekezet az övék? Lelkészek szokták mondani, mindig megüti a fülem, "az én gyülekezetem....". Ehelyett én azt mondom sokszor, a "mi gyülekezetünk." De ezt sem helyesebb, hiszen

nem a miénk. Nem mi hívtuk életre, nem mi tartjuk életben, nem a mi aktivitásunk élteti. Pedig milyen könnyű elhinnünk, hogy "mi csináljuk", hogy a miénk. Pál meg szembesít: nem az enyém, nem a tiéd, nem a miénk. Istené, aki elhívott bennünket a magáénak. De van még legalább két dolog, amely miatt Pál hangsúlyozza, hogy a gyülekezet Istené.

Az első, hogy egyesek ki akarják maguknak sajátítani. És mi történik akkor, amikor az egyik azt mondja, ez az enyém, és a másik is azt mondja, ez hozzám tartozik? Vita, viszály, versengés és szakadás. Hamarosan hallani fogunk erről a levélben; a korinthusiak frakciókat működtetnek a Krisztus testében. Erről később beszélünk majd. A másik fontos dolog, hogy az Isten gyülekezete (ekklészia - ekklészia, egyház), amely Korinthusban van, nem Isten teljes népe. Pál írja: *"Az Isten gyülekezetének, amely Korinthusban van ... mindazokkal együtt, akik a mi Urunk Jézus nevét ... bárhol segítségül hívják."* Akik azt hiszik, hogy "ők csinálják" a gyülekezetet, magától értetődően csak önmagukat látják. Ha a gyülekezet az ő emberi projektjük, akkor annyira nem izgalmas, hogy mi van máshol. De amennyiben a gyülekezet Korinthusban Istené, és Istennek számos más városban van még gyülekezete, sőt, mindez nem több, hanem egy egyház, akkor a korinthusiaknak észre kell venniük azokat, akiket Isten Krisztusban hasonlóan elhívott. Akkor számít, hogy mi van Korinthuson túl, vagy Gazdagréten túl, vagy Budapesten túl... Mert az Isten gyülekezete mindig helyhez kötődik. Korinthusban, Budapesten... Nem is lehet csak úgy, a semmiben. Valahol élünk, valahol összegyűlünk, valahol dolgozunk vagy tanulunk. Ez mind-mind valóságos, konkrét, fizikai értelemben meghatározott hely. De nem csak mi vagyunk, és nem csak az általunk ismert város, munkahely, társadalmi közeg van. És nem lehetünk vakok és érzéketlenek mindazok iránt, akik velünk együtt hívják segítségül az Úr Jézus nevét.

Mindez nem új a gazdagréti gyülekezetnek. Régóta velünk van, hogy Isten más gyülekezetek felé is indít bennünket; illetve más gyülekezeteket hoz hozzánk. Mint ahogy mi is más gyülekezetek, és közöttünk már nem élők szolgálata nyomán születünk, nyertünk életet mint közösség. Az egész egyház szolgálata van mögöttünk, és az egész egyházhoz való tartozás kell legyen előttünk. Sokat kaptunk, de arra hívtunk, hogy a sokból adjunk. Lássunk túl magunkon, Isten gyülekezete, Gazdagréten, Budapesten!

2. Szentek vagyunk - de nem büntelenek

Amint korábban utaltam rá, meglepő, hogy az apostol *"Krisztus Jézusban megszentelteknek, elhívott szenteknek"* nevezi a korinthusi gyülekezetet, miközben, mai kifejezéssel élve, nem voltak éppen szentek. Paráznaság, viszálykodás és pártoskodás, a szegényebbek diszkriminációja a gazdagok által, pereskedés világi bíróság előtt, lelki gőg, ellenségesség Krisztusban atyjuk az apostollal szemben - ez minden, csak nem szentség. Pál mégis ragaszkodik ahhoz, hogy ők megszenteltek, elhívott szentek. Miért? Miért nem az ellenkezőjét mondja? - Talán furcsa, amit mondok, de azért, mert Pál az igazsághoz köti azt, ahogy a gyülekezethez viszonyul, valamint azt is, ahogy szeretné, hogy a gyülekezet lássa önmagát. Az igazság pedig az, hogy ők Jézus Krisztusban

megszenteltek, Isten által elhívott szentek - függetlenül attól, hogy milyen problémák vannak az életükben. Mert megszenteltnek lenni nem a gyülekezet erkölcsi teljesítménye, hanem Isten saját akaratából elvégzett munkája. Korinthus város lakói - kikötőemberek és kereskedők, kézművesek és rabszolgák - közül Isten egyeseket, az apostol igehirdetése által, elhívott és a magáénak elválasztott. Azt, amit Krisztusban elvégzett, a megváltás nagy munkáját érvényre juttatta ezeknek az embereknek a szívében, az életében. Szentlelke által elhozta hozzájuk, valósággá tette nekik, hitet gyújtott bennünk. És ezzel elválasztotta, a magáénak szentelte őket (ezt jelenti a "szent" kifejezés). Ezért ezek az emberek, minden még meglévő éretlenségükkel, bűnökkel együtt, Isten választottai, Isten szentjei - ez az igazság. Nem vélemény, nem vágyálom, hanem megdönthetetlen teológiai, evangéliumi igazság. Ne magadra nézz, ne magunkra nézzünk, hanem Isten kijelentett igazságára: akik Jézus Krisztusban hisznek, azok Isten szentjei.

Akkor mi köze a szentségnek a bűnhöz, kérdezheti valaki? Innentől nagyon olcsó a dolog: mivel az igazság, hogy szent vagyok - nyilvánvaló erkölcstelenségben élhetek? Úgyis szent vagyok; ez nem a lehető legrosszabbra vezet? Nem ezért kapják a keresztények elsődleges vádként azt, hogy képmutatók? És nem annak az igazolása ez, hogy úgysem lehet úgy élni, ahogy Isten törvénye előírja? Nem úgy van, hogy ezért "könnyítünk" az elvárásokon, és újramagyarázzuk a szentség fogalmát, hogy azt hozzáigazítsuk az amúgy egyáltalán nem megszentelt élethez? - Mindezek az ellenvetések megállnak - egészen addig, amíg nem ragyog fel előttünk az Istennel való élet legmélyebb titka, a kegyelem. Hogy nem a bármilyen teljesítményünkért nevez bennünket Isten a magáénak és szentnek, hanem egyedül azért, hogy a Jézus Krisztus elhívása nyomán az övéi lettünk. És ha egyedül Jézus Krisztus elhívása és váltsága alapján vagyunk Istenéi, a részére elválasztottak, akkor nem az határozza meg ennek valóságos voltát, hogy mi mit látunk magunkon vagy egymáson. Igen, ez botrányos, de Pál nem kerüli el ezt a botrányt: a *"Krisztus Jézusban megszentelteknek, elhívott szenteknek"* címzi a levelét.

Ezzel együtt... Ezzel együtt, és éppen ezért fogja Pál inteni és szembesíteni a gyülekezetet, hogy éljenek Istennek kedves életet. Mert igaz, hogy szentek vagyunk, és ez nem azt jelenti, hogy büntelenek, de az is igaz, hogy Isten a neki kedves életet munkálja ki népében. Ehhez azonban fontos megragadni az igazságot. Ha csak arra nézünk, amit látunk magunkban, magunk körül, és nem hisszük, amit Isten mond rólunk, nem is fogjuk várni a növekedést az érettségre, a megszentelt, megtisztított életre. Milyen könnyen ki lehet ábrándulni (és ki is ábrándulnak többen) a gyülekezetből, mert nem olyan érett, büntelen, mint várnák. Milyen sokan próbálnak emberi aktivizmussal elérni valami magasabb szintű kereszténységet - mert mélyen hajtja őket, hogy nem elég jók. Azután feladják, amikor kimerülnek, és rájönnek, nem haladtak eleget előre. Éppen ezért olyan fontos, hogy megragadjuk az igazságot az értelmünkkel és a szívünkkel: Krisztus Jézusban megszenteltek, elhívott szentek vagyunk - és éppen ezért engedhetjük, hogy formáljon, tisztítson, szabadítson Jézus - ugyanakkor mégsem esünk kétségbe, ha valamiben nem úgy haladunk, ahogyan szeretnénk, és mégsem botránkozunk meg, ha valamely testvérünk elbukik egy-egy területen.

3. Gazdagok vagyunk - de nem teljesekek

A harmadik nagy igazság, amit Pál a korinthusi gyülekezettel kapcsolatban hálával említ fel, hogy Krisztus Jézusban *"meggazdagodtatok mindenben: minden beszédben és minden ismeretben."* Majd megerősíti újra, hogy *"nincs hiányotok semmiféle kegyelmi ajándékban."* Gazdag gyülekezeti életük van, sok-sok lelki ajándékot, vagy kegyelmi ajándékot, karizmát kaptak. Ezekről is bőven lesz szó később, a levél folyamán, amikor Pál a karizmák gyakorlásának túlhajtásait próbálja nyesegetni. Tudniillik a beszédhez és ismerethez kapcsolódó lelki ajándékok, amelyekre itt Pál utal, a Szentlélek erőteljes megnyilvánulásai a gyülekezetben. A prófécia, az ismeret beszéde (amikor valamit úgy tudunk, hogy természetes módon nem tudjuk, de Isten kijelenti), a bölcsesség beszéde (amikor különös világosság adatik a Lélek által), a lelkek megkülönböztetése (amikor valaki felismeri egy lelkületről, tanításról, megnyilvánulásról, hogy Jézus Szentlelkétől, vagy hamis lélektől fakad-e), de még a nyelveken szólás ajándéka is mind-mind annak megnyilvánulása, hogy Isten közöttük van, hogy gazdagon megáldotta őket. És akármilyen káosz is alakult a gyülekezetben az ajándékokkal való nem helyes élés nyomán, valamint akármennyire is felfuvalkodottak a korinthusiak e gazdagság nyomában, Pál hálát ad a gazdagságért.

Ugyanakkor két dolgot mond erről a gazdagságról, és ezeket most már magunkra alkalmazva szeretném elétek tárni. Az első, hogy mindez a nagy lelki gazdagság a Krisztusról szóló igehirdetés gyümölcse: *"mert ő benne meggazdagodtatok mindenben ... amint a Krisztusról szóló bizonyágtétel megerősödött bennetek."* Pál nagyon egyértelműen rámutat a lelki gazdagság eredőjére: ez a Krisztusról szóló bizonyágtétel, az apostoli igehirdetés. Nem a sokféle ajándék erősítette meg őket a hitben, hanem azáltal kapták az ajándékokat, hogy a Krisztusi evangélium gyökeret vert bennük.

Kedves gazdagréti gyülekezet! Nemcsak a nevünkben vagyunk gazdagok, hanem Isten számos ajándékaiban is. Lelkiekben és anyagiakban egyaránt. Szépen felépült templomunkban gazdag gyülekezeti élet zajlik. Programok és lehetőségek, növekedés és gyógyulás. Gyermek és idősek. Imádság és dicsőítés, tanítás és közösség. Az egymás iránti szeretet és áldozatvállalás számos szép példája. Gazdagok vagyunk - de kérlek, sohase felejtsetek el, minden, ami van, minden, ami látható *egyedül a Krisztusról szóló bizonyágtétel, egyedül az evangélium hittal való elfogadásának a gyümölcse.* Ne hidd, hogy mert okosak vagy ügyesek vagyunk, vagy mert sokat dolgoztunk, vagy mert jó vezetőink voltak/vannak, vagy mert jókor voltunk jó helyen, vagy bármi más. Ne hidd, hogy mert egyik ember ilyen vagy olyan, azért gazdagodtunk meg. Szeretném itt hirdetni, szeretnék itt bizonyágot tenni róla, és szeretném itt és most Istent dicsőíteni: minden gazdagságunk és áldásunk egyedül Krisztusból fakad, az evangélium hirdetéséből, hallásából, és alázatos befogadásából. Jó gyümölcsöt egyedül az evangélium terem.

A korinthusi gyülekezet elszállt a gazdagságában, elbizakodott, és úgy gondolta, megérkezett. Nemcsak gazdag, gazdagon megajándékozott, hanem teljességre jutott. És ez a nagy gazdagság elhomályosíthatta előttük azt, hogy még közel sem érkeztek meg. Ezért köti ide Pál, hogy bár nincs hiányotok semmiben, *"a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenését várjátok"*. Igen, gazdagok vagyunk, de a legnagyobb gazdagság még

előttünk van: az Úr Jézus Krisztus visszajövele, az a nap, amikor ő mindeneket újjá teremt. És ahhoz képest minden gazdagságunk szegénység, minden megérkezetttségünk (szolgálatok, közösség, templom, harang...) még csak épp kezdete az útnak, az igazi útnak. Igen, vessük a szívünkbe: gazdagok vagyunk, de nem vagyunk készen. Várjuk Jézus Krisztust az égből.

Mindezeket a témákat meg fogjuk találni a levélben, amint Pál egyre jobban kibontja előttünk ennek a nagyvárosi gyülekezetnek a küzdelmeit. Egyre jobban kibomlik előttünk, kik vagyunk mi, Isten gyülekezete Budapesten, és hogyan formálódhatunk akarata szerint. Mielőtt azonban befejeznék, szeretnék azokhoz fordulni, akik ezt a gyülekezetnek címzett levelet, a gyülekezet identitásáról szóló igehirdetést úgy hallgatták, mint akik nem érzik még magukat e közösség részének. Szeretnék átadni egy meghívást attól, aki egykor ezzel a korinthusi gyülekezettel járt az úton.

Annak meggondolására hív, hogy részese lehetsz egy olyan közösségnek, Isten népének, ami nem önmagáé. Beléphetsz egy olyan valóságos hús-vér emberekből álló közösségbe, amelynek tagjai mélyen hiszik, hogy nem önmagukat találták ki, hogy nem az az elsődleges, hogy önmagukat hogyan menedzselik, és nem az ő önkifejezésük áll mindenek felett, hanem az, aki a magáénak mondja őket. És talán felsejlik előtted egy nagy titok: az, ami először bolondság, hogy ne tartsak mindent a magam kezében, és ne a magam ura legyek, végül is a legnagyobb szabadság. Azé lehetsz, aki a magáénak alkotott téged. Másodszor, meghívás ez Jézustól arra, hogy lehetsz (újra) tiszta és szent. Beléphetsz Krisztusban a nagy csodába: megszentelt az életed. És ez a hatható elhívás idővel mély változást munkál benned, a közösséggel együtt. Végül, Krisztusban gazdagságot, igaz, valódi és tartós gazdagságot ölelsz magadhoz. Olyan gazdagságot, amit a gyülekezet közösségében élsz, kapsz, adsz tovább. És mindeközben van egy nagy, végső reménységed: mindez csak a kezdet, mindez csak az előíze annak, ami jönni fog még azon a napon, amikor Jézus Krisztus visszajön. ÁMEN!

Lovas András